

روزشمار جنگ

پنجشنبه

۲۹ مرداد ۱۳۶۰

۱۹ شوال ۱۴۰۱

۲۰ اوت ۱۹۸۱

۴۲۸

در حملات توپخانه‌ای ارتش عراق به شهرهای اهواز، آبادان و مریوان تلفات و خسارت‌هایی به بار آمد. ارتش عراق شهر اهواز را با توپخانه دورزن خود هدف حمله قرار داد که در این حملات به یک منزل مسکونی آسیب وارد شد و چند نفر مجروح شدند.^(۱) همچنین بر اثر اصابت چند گلوله توپ به مناطق مسکونی شهر آبادان، چند منزل آسیب دیدند.^(۲) شهر مریوان نیز هدف گلوله‌های توپ ارتش عراق قرار گرفت و خسارت‌های مالی اندکی به این شهر وارد شد. در گزارش‌های موجود، از تلفات احتمالی خبری ذکر نشده است.^(۳)

۴۲۹

از حدود ساعت ۲۲ امروز، نیروهای عراقی با اجرای آتش پر حجم توپ و خمپاره روی مواضع نیروهای خودی، با هدف دورزدن ارتفاع کله‌قندی در منطقه ایلام، به سمت مواضع رزمندگان ایرانی پیشروی کردند.

در پی این اقدام، نیروهای خودی بلافاصله با اعلام آماده‌باش به همه نیروها به مقابله با دشمن پرداختند که با بهره‌گیری از قبضه‌های آتشبارهای مستقر در منطقه و تلاش دیدبان‌های حاضر در منطقه کوره‌سیاه در تنظیم دقیق تیر و هدایت مؤثر آتش، نیروهای عراقی متحمل تلفات بسیاری شدند، طوری‌که واحد پیشروی‌کننده عراقی ناگزیر به عقب‌نشینی شد. انسجام بین نیروهای پدافندکننده و اجرای مؤثر آتش توپخانه در شکست اقدام دشمن بسیار مؤثر بود.^(۴)

۴۳۰

پیداشدن جسد یک پیشمرگ مسلمان کرد در دیواندره؛ به‌شهادت‌رسیدن یکی از پیشمرگان مسلمان کرد در حمله افراد مسلح ضدانقلاب به پاسگاه ژاندارمری سردشت و دستبرد افراد کومله به انبار بهداری بیمارستان سردشت، از جمله اخبار امروز مناطق شمال غرب کشور است.

یکی از پیشمرگان مسلمان کرد که به دست عوامل حزب دمکرات کردستان اسیر شده بود، به شهادت رسید.

این فرد که ۱۰ روز پیش توسط عناصر این حزب در منطقه دیواندره ربوده و اسیر شده بود، امروز جنازه اش در روستای ظفرآباد در ۲۰ کیلومتری دیواندره پیدا شد و با حضور اقشار مختلف مردم و نیروهای نهادهای جمهوری اسلامی تشییع گردید.^(۵)

همچنین در حمله تعدادی از افراد وابسته به گروه های مسلح ضدانقلاب به پاسگاه ژاندارمری در سردشت، یکی از پیشمرگان مسلمان کرد این پایگاه به نام علی اسماعیلی به شهادت رسید. مهاجمان با تیراندازی متقابل نیروهای پاسگاه متواری شدند.^(۶) علاوه بر این موارد، افراد گروه مائوئیستی کومه له با ورود به انبار بهداری بیمارستان سردشت، مقداری دارو و لوازم پزشکی سرقت کردند.^(۷)

۴۳۱

در ترورهای امروز افراد مسلح ضدانقلاب ۲۰ نفر شهید و ۲ نفر مجروح شدند. همچنین یک اقدام به ترور ناکام ماند.

در تهران، دو موتورسوار مسلح ساعت ۹:۳۰ صبح در خیابان خالد اسلامبولی، حسین فارسیان یکی از نیروهای دادستانی انقلاب اسلامی را که عازم محل کار خود بود، به وسیله اسلحه یوزی هدف قرار دادند که وی پس از انتقال به بیمارستان به شهادت رسید. مهاجمان بلافاصله از محل حادثه متواری شدند.^(۸)

در گچساران نیز دبیر حزب جمهوری اسلامی و دبیر دبیرستان های این شهر هدف حمله قرار گرفت و بر اثر اصابت ۳ گلوله به فک و دست چپش مجروح شد.^(۹)

در تبریز هم یکی از افراد عملیاتی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) یک نارنجک به سمت ۲ نفر از نیروهای سپاه پاسداران پرتاب کرد که بر اثر انفجار نارنجک، یکی از پاسداران به نام محمد زیرک زاده به شهادت رسید و نفر دوم مجروح شد.

فرد مهاجم بر اثر تیراندازی یکی دیگر از نیروهای سپاه کشته شد. در پیگیری این اقدام، یکی از افراد سازمان درحالی که ۴ بمب دست ساز به همراه داشت، دستگیر شد.^(۱۰)

همچنین در اهواز، سرنشینان یک اتومبیل، حین حرکت، یک نارنجک به سوی تعدادی از افراد متعهد شهر پرتاب کردند که نارنجک داخل جوی آب افتاد و انفجار آن به کسی آسیب نرساند.^(۱۱)

۴۳۲

بر اثر پرتاب بمب دست ساز و آتش زای تیراندازی افراد گروه های مسلح در ۶ شهر خسارت هایی به بار آمد. چند تن از عاملان این حوادث نیز دستگیر شدند.

در تهران، افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در چند نقطه شهر تهران؛

از جمله خیابان کمالی و میدان غار، اقدام به پرتاب نارنجک و بمب دست‌ساز کردند که اقدامات آنان خسارتی به‌همراه نداشت. در خیابان کمالی، مردم عامل پرتاب نارنجک را دستگیر و به‌شدت مضروب کردند.^(۱۲)

دو موتورسوار نیز قصد داشتند نارنجکی به منزل یک پاسدار در خیابان طوس (۲۱ متری جی) پرتاب کنند که نارنجک در دست یکی از آنان منفجر شد و هر دو مجروح شدند. افراد مهاجم با تلاش مردم دستگیر شدند و به بیمارستان انتقال یافتند. از این افراد کרוکی منزل چند تن از افراد معتقد به انقلاب و جمهوری اسلامی و چند نامه تهدیدآمیز به این افراد به دست آمد.^(۱۳)

امروز همچنین یک بمب دست‌ساز به منزل امام‌جمعه دورود پرتاب شد که به کسی آسیب نرسید.^(۱۴) در اقدامی دیگر، افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق کتاب‌فروشی واحد تبلیغات سپاه پاسداران در شاهرود را به‌وسیله بمب آتش‌زا به آتش کشیدند. در این آتش‌سوزی قسمتی از کتابخانه و تعدادی کتاب؛ از جمله چند جلد قرآن سوخت.^(۱۵)

پرتاب بمب آتش‌زا توسط افراد گروه‌های مسلح ضدانقلاب به دفتر تبلیغات اسلامی ماهشهر نیز موجب آتش‌گرفتن این دفتر و ایجاد خسارت‌هایی شد. این آتش‌سوزی با تلاش مأموران آتش‌نشانی مهار شد. یک نفر در این خصوص دستگیر شد.^(۱۶)

در کرمان هم سرنشینان یک اتومبیل با استفاده از مسلسل، به یک چادر که برای استراحت افراد حزب جمهوری فراهم شده بود، تیراندازی کردند؛ اما به دلیل حضورداشتن افراد این حزب در این چادر، به کسی آسیب نرسید.^(۱۷)

در سمنان، ۳ بمب دست‌ساز قوی به‌سوی منزل ۲ تن از افراد متعهد این شهر پرتاب شد، و خسارت‌هایی به بار آورد. چند مظنون در رابطه با این حادثه دستگیر شدند.^(۱۸)

۴۳۳

با کشف ۳ خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در تهران، زنجان و ساری، تعدادی از افراد این سازمان دستگیر و ۴ نفر کشته شدند. همچنین ۳ پاسدار شهید و ۷ نفر مجروح شدند. از این خانه‌ها، سلاح و مهمات بسیاری به دست آمد.

در پی دستگیری عامل ترور یک پاسدار شهربانی (حسن شکارچی) و یک بسیجی (مرتضی عزتی) در شهر زنجان در روز گذشته و کسب اطلاعات از وی، نیروهای سپاه پاسداران موفق به کشف یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق و دستگیری ۶ نفر از افراد وابسته به این سازمان شدند. از این مکان، ۱۰ کلت کمری و مهمات مربوط به آن، مقداری فشنگ، ۱۲ بمب دست‌ساز آماده انفجار، چند بمب آتش‌زا، یک کپسول گاز اشک‌آور و تعداد زیادی نوار و اطلاعاتیه‌های دست‌نویس سازمان به دست آمد.^(۱۹)

همچنین یکی از مراکز فرماندهی و مراکز تدارکاتی عملیات‌های نظامی سازمان مجاهدین

خلق در خیابان شادی منطقه شهرآرای تهران که با تلاش مردم شناسایی شده بود، در یک عملیات طراحی شده، به همت نیروهای سپاه پاسداران و کمیته تصرف شد.

نیروهای سپاه پاسداران و کمیته که از نیمه شب آنجا را محاصره کرده بودند، ساعت ۷:۳۰، عملیات خود را آغاز کردند و با بلندگو از افراد حاضر در خانه تیمی خواستند خود را تسلیم کنند، اما ساکنان منزل با استفاده از کلت، یوزی و کلاشینکف به سوی این نیروها تیراندازی کردند و در نتیجه میان آنان درگیری ایجاد شد. در این درگیری که تا ظهر طول کشید، نیروهای سازمان در فرصتی که داشتند، مدارک سازمانی موجود در این مکان را سوزاندند، اما اسناد و مدارک اندکی مربوط به تروورهای آینده این سازمان و کروکی منزل بسیاری از مسئولان کشوری باقی ماند که از اهمیت این خانه تیمی حکایت می کرد.

از این منزل، مقدار زیادی مواد منفجره و آتش ز، چند نارنجک جنگی، چندین کلت، اسلحه کلاشینکف، اسلحه ژ ۳ و یک دستگاه مخابراتی (سانترال بی سیم) که وسیله ارتباطی سازمان با بسیاری از خانه های تیمی در تهران بود، به دست آمد.

در این عملیات، ۳ تن از افراد سازمان کشته و ۱۶ تن از اعضای فعال شاخه نظامی سازمان دستگیر شدند. همچنین ۲ پاسدار؛ از جمله ابراهیم افشاری شهید و ۷ نفر مجروح شدند.^(۲۰)

در شهر ساری نیز پس از کشف یک خانه تیمی سازمان مجاهدین خلق در یکی از محله های شهر، نیروهای سپاه پاسداران به این محل مراجعه کردند، اما با مقاومت افراد مستقر در این خانه مواجه و با آنان درگیر شدند. در این درگیری، یکی از نیروهای سپاه به نام اسماعیل خلیلی به شهادت رسید و در پی آن، فردی که از این خانه تیمی به سمت نیروهای سپاه تیراندازی می کرد، کشته شد.^(۲۱)

۴۳۴

در پی کشف مکرر تعداد زیادی اسلحه و مقادیر فراوانی مهمات توسط نیروهای سپاه، کمیته و شهربانی در گوشه و کنار شهرها، کمیته مرکزی انقلاب اسلامی با صدور اطلاعیه ای از مردمی که سلاح و مهمات^{**} نزد خود را در معابر و خیابان ها رها کرده اند، خواست تا این تجهیزات را به کمیته مرکزی یا مراکز سپاه پاسداران تحویل دهند.

* نام پاسدار دیگر در اسناد موجود نبود.

** این سلاح ها و مهمات، در حوادث روزهای اول پیروزی انقلاب به دست مردم افتاده بود که بسیاری از آنها در پی درخواست کمیته و سپاه پاسداران تحویل داده شد. اما با اوج گیری غائله مربوط به گروه های مسلح ضد انقلاب و اطلاعیه های نهادهای مسئول؛ از جمله دادستانی مبنی بر غیرقانونی بودن نگهداری اسلحه و مهمات، برخی برای رهایی از مسئولیت نگهداری سلاح، آنها را در گوشه و کنار خیابان ها رها می کردند.

متن اطلاعیه کمیته چنین است:

«اخیراً مشاهده شده برخی از کسانی که در خانه خود اسلحه و مهمات نگهداری می‌نمایند، شب‌ها از تاریکی استفاده کرده و آنها را در کنار کوچه‌ها، معابر و خیابان‌ها می‌گذارند و ضدانقلاب نیز که از این موضوع آگاه شده است، با گشت‌زنی در خیابان‌ها، سلاح‌ها را جمع‌آوری و برای مقاصد شوم خود از آنها استفاده می‌کند. بدین‌وسیله از آن دسته از همشهریان محترمی که قصد انجام این عمل را دارند، خواهش می‌کنیم از این کار خودداری کرده و سلاح خود را در تهران به کمیته مرکزی انقلاب اسلامی و یا مراکز سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و در شهرستان‌ها به مراکز یا کمیته مرکزی آن شهرستان تحویل نمایند.»^(۲۲)

۴۳۵

آقای هاشمی رفسنجانی در جلسه علنی امروز مجلس، به دو موضوع "اقدام دولت فرانسه در اعطای اجازه اقامت به ربایندگان ناوچه ایران" و "توقیف کشتی دانمارکی حامل اسلحه برای عراق توسط نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران" اشاره کرد. وی در واکنش به ماجرای ربودن ناوچه ایرانی تبریزین، مقامات فرانسوی را مسئول وقوع حوادث این‌چنینی در همه دنیا؛ از جمله خلیج فارس دانست و گفت:

«درمورد پذیرفتن دزدان دریایی، فرانسه باید جوابی تهیه کند که در آینده بتواند با این جواب، امنیت خودش را تأمین کند؛ اینکه فرانسه بگوید ما با قوانینمان چه می‌کنیم، چه قانونی می‌تواند در دنیا مقبول باشد که دزدهای مشخص را پناه دهد و بگوید پناهنده سیاسی یا چیزی از این قبیل. اگر ربودن یک ناوچه و معطل کردن یک گروهی از مسئولین کشور دزدی نیست پس چیست؟ چه اسمی می‌شود روی این گذاشت؟ کسانی که خودشان دزد بوده‌اند و با پرونده دزدی در ایران تحت تعقیب هستند، اختلاس‌هایشان و جنایت‌هایشان در پرونده‌هایشان هست، آنجا هم مرتکب دزدی بشوند و فرانسه بخواهد اسمی رویشان بگذارد، از این به بعد هر دولتی و هر کشوری می‌تواند چنین قانونی برای خودش داشته باشد که دزدان کشورهای دیگر را پناه بدهد. از این به بعد، اگر هواپیماهای شما و کشتی‌های شما در آب‌های خلیج فارس مورد دستبرد واقع شد و ما خواستیم از این دستبرد حمایت کنیم، شما چگونه می‌توانید ما را اعتراض کنید. در دنیا فقط شما نیستید، دیگران هم این‌گونه کارها را بلدند و من اخطار می‌کنم مخصوصاً به دولت فرانسه که به عواقب این‌گونه نیرنگ‌های سیاسی توجه داشته باشد.»

رئیس مجلس شورای اسلامی در ادامه سخنانش درمورد توقیف کشتی دانمارکی حامل مواد منفجره و دینامیت برای عراق توسط نیروی دریایی و تخلیه مهمات نظامی و سپس آزادسازی آنان و همچنین درباره موضع دولت کویت در این باره افزود:

«دولت ایران، کشتی دانمارکی را که حامل اسلحه برای عراق بود، در آب‌های خودش

توقیف کرد و اسلحه را پیاده کرد و کشتی را تحویل آب‌های بین‌المللی داد و امنیتش را تأمین کرد. کشوری که با ما در جنگ بود و اسلحه به آنجا می‌رفت، خیلی طبیعی بود که ما بگیریم و حقی است برای یک کشور در جنگ. چه غوغایی در دنیا به راه انداخته‌اند و برای یک کار حق و روشن که اخیراً دولت کویت هم اعتراضش را پس گرفته* که این حقی است برای دولت ایران که اسلحه‌ای که به کشور در حال جنگ با ما می‌رود، آن‌هم در آب‌های خودمان خالی بکند و آن عملیات تجاوزکارانه آنها با این عملیات قابل مقایسه نیست. امیدواریم که دنیا با وجدان بیدار ملت‌ها ما را و ناحقی دشمنان ما را به‌خوبی درک کند.»^(۲۳)

۴۳۶

مسعود رجوی در فرصتی که مسئولان سیاسی کشور فرانسه برای وی و بنی‌صدر فراهم کرده‌اند، امروز نیز در مصاحبه با نشریه آلمانی *دویچه الگمانه*، ضمن اشاره به اقدام افراد وابسته به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) در جمع‌آوری اسلحه در اوایل انقلاب، ادعاهای گذشته خود مبنی بر سقوط جمهوری اسلامی و عدم مقبولیت امام خمینی و... را بار دیگر تکرار کرد. خبرگزاری یونایتدپرس خبر این مصاحبه را این‌گونه نقل کرده است:

«مسعود رجوی رهبر تبعیدی مجاهدین خلق در مصاحبه‌ای گفت آیت‌الله خمینی به‌زودی سرنگون خواهد شد و او بیش از یک سال دوام نخواهد آورد. وی گفت که سازمان او تسلیحات خود را از خارج دریافت نمی‌کند، بلکه تمامی [آن] از سلاح‌های ارتش ایران است که از طریق مردم قهرمان ایران به دست آمده است. وی افزود که اعضای سازمان وی را، تمامی طبقات ایران چه طبقه پایین، روشن‌فکران، کارگران، بازار، ارتش و قشرهای پایین طبقه متوسط تشکیل می‌دهد. وی گفت پایگاه اجتماعی [آیت‌الله] خمینی از حمایت حداکثر ۱۵ درصد مردم بهره‌مند است و اکثر مردم [حدود ۸۰ درصد] از مخالفین رژیم هستند. وی سازمان خود را

* خبرگزاری کویت گزارش داد: یک مقام رسمی وزارت امور خارجه کویت گفته است این کشور امروز ضمن ارسال پیامی رسمی به دولت ایران، اعتراض خود را درباره توقیف یک کشتی تجاری دانمارکی در تنگه هرمز در ۱۰ اوت ۱۹۸۱ (۱۹ مرداد)، پس گرفته است. مقام مذکور در تماس تلفنی با این خبرگزاری یادآور شده است: کویت اگرچه انصراف خود از اعتراض به دولت ایران را اعلام کرده است، اما توقیف کشتی تجاری مذکور که مقصدش کویت بوده را نقض آزادی دریانوردی در آب‌های بین‌المللی و به‌ویژه سلب آزادی عبور از تنگه‌های بین‌المللی تلقی می‌کند. این درحالی است که خبرگزاری یونایتدپرس از کویت بدون اعلام این موضع دولت کویت، موضوع را وارونه و تنها با عنوان "رد اعتراض ایران به حمل‌دینامیت با کشتی دانمارکی به کویت" درج کرده و مدعی اعتراض دولت دانمارک شده است. یونایتدپرس اقدام ایران را به نقل از سخنگوی دولت این کشور دزدی دریایی نامیده و گفته که قرار بوده است از دینامیت‌ها برای امور صلح‌آمیز استفاده شود. (خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۲، ۱۳۶۰/۵/۲۹، ص ۲۱، کویت - خبرگزاری کویت، ۱۳۶۰/۵/۲۸)

مسلمان خواند و گفت که تروریست و یا آنارشپیست نیست. وی گفت ما خواستار ایجاد یک اجتماع دموکراتیک و عادلانه هستیم و طبیعتاً ملی و مترقی می‌باشیم. وی گفت ما مسلمانیم، ولی تشابهی با [آیت‌الله] خمینی نداریم.»^(۲۴)

۴۳۷

در پی تصمیم دولت فرانسه مبنی بر بازپس‌دادن ناوچه جنگی تبرزین به ایران و درعین‌حال دادن اجازه اقامت به ربایندگان ناوچه، وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با صدور اطلاعیه‌ای این اقدام فرانسه را دلیلی بر تأیید عمل ربایندگان ناوچه و عامل ایجاد خطر برای کشتیرانی در آب‌های بین‌المللی دانست و خواستار استرداد عاملان این دزدی دریایی شد. انعکاس اقدام دولت فرانسه در رسانه‌ها همچنان ادامه دارد.

در بخشی از این اطلاعیه آمده است: «دزدان دریایی به سرپرستی خائنی به نام حبیب‌اللهی مزدور امریکا، خود را در اختیار نیروهای فرانسه گذاشته‌اند و دولت فرانسه اعلام نموده است که ناوچه ایرانی را به دولت ایران تحویل خواهد داد. گرچه ختم این توطئه بدین شکل یک پیروزی برای انقلاب ایران محسوب می‌گردد، ولی دولت جمهوری اسلامی ایران از تقاضای خود برای دستگیری و استرداد این دزدان دریایی منصرف نشده و نخواهد شد؛ همان‌طور که از تقاضای خود مبنی بر دستگیری و تحویل جنایتکارانی چون بنی‌صدر و رجوی منصرف نشده است.

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران یک بار دیگر ضمن تأکید بر اینکه هرگونه کمک به این دزدان دریایی، خطری جدی برای آزادی کشتیرانی در آب‌های بین‌المللی محسوب می‌گردد، اعلام می‌دارد دولت فرانسه می‌تواند با تحویل مجرمین به دولت ایران نشان دهد که به خواست همه ملل جهان؛ از جمله ملت فرانسه برای جلوگیری قاطعانه از این‌گونه اعمال تروریستی احترام می‌گذارد.»^(۲۵)

خبرگزاری فرانسه نیز در گزارشی درباره اعطای اجازه اقامت به ربایندگان ناوچه ایرانی از قول مقامات دولتی فرانسه مدعی شده است که این افراد برای انجام‌دادن فعالیت سیاسی در این کشور با محدودیت مواجه هستند و حداکثر واکنش دولت در برابر رعایت نکردن این محدودیت‌ها، یادآوری آنان به رعایت سکوت است (!)^(۲۶)

رادیو لندن هم در مورد مواضع دولت‌های ایران و فرانسه درباره ناوچه و ربایندگان آن پس از اعلام خبر بازگشت قریب‌الوقوع ناوچه به ایران، گزارش کوتاهی مخابره کرد که در بخشی از آن آمده است: «مقامات دولت فرانسه اظهار داشتند که ناوچه موشک‌انداز ربوده‌شده که در بندر تولون تسلیم مقامات فرانسه شده است، به ایران باز فرستاده خواهد شد، اما ربایندگان طبق قوانین فرانسه به ایران استرداد نخواهند شد. ...»^(۲۷)

خبرگزاری فرانسه همچنین با ارسال خبر دیگری، از محافظت شدید پلیس فرانسه از "مقر

جنش سلطنت‌طلبان" (آزادگان) در ناحیه ۱۶ پاریس و ممانعت پلیس (ملیس به لباس ضدگلوله) از ورود افراد به این ساختمان و بازجویی از اعضای گروه کماندویی رباینده ناوچه تبریزین در یک دانشکده پلیس فرانسه خبر داد و افزود که این اقدام برای حفظ امنیت انجام شده است.^(۲۸)

۴۳۸

شبکه تلویزیونی ای.بی.سی. در میزگردی با حضور پیر سالینجر خبرنگار این شبکه در پاریس، بیل سیمنس نماینده دفتر این شبکه در اسرائیل و جودی پاول سخنگو و مشاور نزدیک کارتر رئیس‌جمهور سابق امریکا، در برنامه‌ای جانب‌دارانه به بررسی ادعای بنی‌صدر درباره اقدام ایران به خرید اسلحه از رژیم صهیونیستی پرداخت.

گزارش خبرگزاری پارس از واشنگتن درباره مباحث مطرح‌شده در این میزگرد چنین است: «سالینجر پیش از ارائه گزارش خود می‌گوید: "بنی‌صدر اولین مقام عالی‌رتبه ایرانی بود که اطلاعات ما مبنی بر اینکه آیت‌الله خمینی از اسرائیل مهمات نظامی خریداری می‌کند را تصدیق نمود." سالینجر به نقل از بنی‌صدر گفته وی شخصاً با معامله‌کردن با اسرائیل مخالفت کرده بود و در جلسه‌های دولت نیز خاطرنشان ساخته بود که به‌جای مبادرت به عقد چنین قراردادی باید با عراق صلح کرد. وی افزود که بنی‌صدر در این کوشش خود نیز شکست خورد، زیرا رهبران مذهبی واهمه داشتند که در صورت پایان‌یافتن جنگ، ارتش برعلیه آنها قیام خواهد نمود و آنها را از اریکه قدرت به زیر خواهد کشید.

بنی‌صدر در مصاحبه با سالینجر گفت عجیب این بود که آنها از اسرائیل مهمات می‌خریدند و این حاکی از تمایل بسیار شدید ملاهای ایرانی برای حفظ قدرت است. وی افزود: "در زمان ریاست‌جمهوری من خریداری غیرمستقیم مهمات مورد بحث قرار گرفت. من مخالف بودم و گفتم اگر قرار است مهماتمان را از اسرائیل بخریم چرا با عراق صلح نکنیم، این خیلی بهتر خواهد بود."

نماینده این شبکه در تل‌آویو نیز ادعا کرد: ایران از آغاز جنگ تجهیزات مورد نیاز خود؛ از جمله تعداد فراوانی چرخ فانتوم‌های اف ۴، ۵۰ موتور تانک و لوازم یدکی آن را از طریق تجار فرانسوی از اسرائیل خریده است و حتی مقام‌های اسرائیلی از ارسال این محموله به ایران آگاه هستند.

مشاور کارتر نیز در این برنامه درمورد دلیل اصرار ایران به حفظ رابطه با اسرائیل با حدس و گمان صحبت کرد و گفت: «پس از تحریم اقتصادی امریکا، ایرانی‌ها حتی قبل از جنگ با عراق جهت خرید مهمات نظامی به‌شدت به تکاپو افتادند و برای تهیه مهمات با کشورهای دیگر به معامله پرداختند.» وی گفت: «اسرائیل به ما قول داده بود که به تحریم اقتصادی علیه ایران احترام بگذارد.» پاول افزود: «تحریم اقتصادی ما بسیار مؤثر واقع شده بود و به‌نظر من، برنامه امشب، این واقعیت را به‌وضوح نشان می‌دهد که ایرانی‌ها کاملاً مایل به معامله با اسرائیلی‌ها و دولت اسرائیل بودند و به‌طور حتم نیز درصدد این کار برآمدند.»^(۲۹)

۴۳۹

باوجود روابط سیاسی و اقتصادی عراق با کویت و به‌ویژه ارسال بخشی از تجهیزات نظامی وارداتی عراق از طریق مرزهای زمینی کویت، اقدامات خرابکارانه رژیم عراق در کویت - که در پی دستگیری چند عراقی برملا شد - به سردی روابط دو کشور انجامیده است. خبرگزاری پارس به نقل از منابع موثق در کویت با اعلام این خبر افزوده است: «روابط دولت کویت با رژیم صدام که از مدت‌ها قبل به سردی گراییده بود، اینک رو به تیرگی نهاده است. ناظران سیاسی منطقه معتقدند که این تغییر روابط با کویت و رژیم امریکایی صدام در پی دخالت‌ها، خرابکاری‌ها و بمب‌گذاری‌های ایادی مزدور صدام در داخل کویت بوده است. رژیم امریکایی صدام با فرستادن عده‌ای مزدور به کویت و بمب‌گذاری در اماکن عمومی و مراکز دولتی این کشور تصمیم داشت تا وانمود کند که مسلمانان ایران عامل اصلی این بمب‌گذاری‌ها هستند، اما با دستگیری چند مزدور عراقی و فراری شدن عده دیگر از آنها به بغداد، توطئه‌های صدام برملا شد و این مسئله افکار عمومی ملت مسلمان کویت را بیش از هر وقت دیگر نسبت به اهداف تجاوزگرانه رژیم عراق روشن ساخته است.»^(۳۰)

۴۴۰

وزیر فرهنگ و اطلاعات عراق بار دیگر ناامیدی مسئولان این کشور را در دستیابی به صلح در جنگ با ایران و رهایی از جنگی که خود آن را به راه انداخته بودند، ابراز کرد. به گزارش خبرگزاری پارس، لطیف جاسم در گفت‌وگو با روزنامه انگلیسی کویت تایمز مدعی شده است که مسائل داخلی ایران و وجود جنگ قدرت مانع تحقق صلح است. وی در این باره گفت: «کشمکش بر سر قدرت در ایران، پایان دادن به جنگ یک‌ساله بین عراق و این کشور را به تأخیر خواهد انداخت.» جاسم در این مصاحبه افزود که کشورش از آغاز جنگ آماده بود تا برای برقراری صلح با ایران مذاکره کند، اما مشکلات داخلی ایران، تاکنون مانع تحقق صلح شده است. وی در ادامه گفت: «بنابراین، ایرانیان ناگزیرند برای خلأ قدرتی که در حال حاضر، گریبانگیر آن هستند، راه‌حلی پیدا کنند و به این اوضاع نابسامان کنونی خاتمه دهند.»^(۳۱)

۴۴۱

کارگران مصری جای خالی عراقی‌هایی را که از مراکز اقتصادی و صنعتی عازم جبهه‌ها شدند، پر می‌کنند. روزنامه مصری *الاهرام* در مقاله‌ای با عنوان "مصری‌ها در عراق" ضمن اعلام این خبر، به تشریح وضعیت زندگی مصری‌های مقیم عراق پرداخته و به نقل از یک تبعه مصری مقیم عراق درباره نحوه برخورد رژیم عراق با این کارگران آورده است: «کارگران مصری مقیم عراق تنها کارگرانی هستند که از امتیازات بیمه‌های اجتماعی برخوردار نیستند و علاوه بر آن، حکومت بعث عراق با ارباب و تهدید و اعمال زور، هزاران تن از آنان را به جبهه‌های جنگ اعزام می‌دارد و اگر

از رفتن به جبهه‌ها خودداری کنند، علاوه بر اخراج از کار، با ضرب و شتم نیز مواجه خواهند شد.» در قسمت دیگری از این مقاله آمده است: «هنگامی که یک سرباز عراقی در جنگ کشته شود، به خانواده وی ۱۰ هزار دینار عراقی پرداخت می‌شود، ولی مصری‌ها از این قاعده مستثنی هستند.» این روزنامه افزوده است: «حکومت عراق، به‌ویژه از نوجوانان روشن فکر مصر می‌خواهند که خود را در خدمت حزب بعث قرار دهند و در صورت امتناع به سرنوشت نامعلوم دچار می‌شوند.» در ادامه این مقاله آمده است: «زمانی که حکومت عراق احساس می‌کند که مصری‌ها قصد ترک عراق را دارند، راه‌های زمینی را می‌بندند؛ چراکه سفر با هواپیما مشکل است و مصری‌ها مجبور می‌شوند که مخفیانه از راه ترکیه خارج شوند و این امر مستلزم هزینه‌های بسیاری است که اغلب مصری‌ها از عهده آن بر نمی‌آیند.»^(۳۲)

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۰/۵/۲۹

۱. روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۵/۳۱، ص ۱۵.
۲. همان.
۳. سند شماره ۳۴۷۹۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از زاجا رکن ۳ (مرکز فرماندهی) به مقام نخست‌وزیری، ۱۳۶۰/۵/۲۹.
۴. سند شماره ۰۰۴۸۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از تیپ ۲ زرهی (۵-۳) به سپاه پاسداران، ۱۳۶۰/۵/۳۰، صص ۲۰-۱؛ و - سند شماره ۱۶۹۰۵۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای ستاد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی غرب (اطلاعات عملیات)، شماره ۱۳، ۱۳۶۰/۵/۲۹، ص ۱.
۵. خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش‌ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۵، ۱۳۶۰/۵/۳۱، ص ۳۰.
۶. خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش‌ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۴، ۱۳۶۰/۵/۳۰، ص ۱۴، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۳۶۰/۵/۳۰؛ و - روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۶/۱، ص ۱۳.
۷. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۵، ۱۳۶۰/۶/۱، ص ۱۴، ارومیه - خبرگزاری پارس، ۱۳۶۰/۵/۳۱، ص ۲.
۸. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۵/۳۱، ص ۲.
۹. روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۲، ص ۲؛ و - سند شماره ۵۴۸۳۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (مرکز فرماندهی) به سماجا ۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۳۶۰/۵/۳۰.
۱۰. سند شماره ۵۷۹۴۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه تبریز به فرمانده سپاه مرکز، ۱۳۶۰/۵/۳۰.
۱۱. روزنامه کیهان، ۱۳۶۰/۶/۱، ص ۲.
۱۲. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۳، ۱۳۶۰/۵/۳۰، ص ۴، تهران - خبرگزاری پارس، ۱۳۶۰/۵/۲۹.
۱۳. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۵/۳۱، ص ۲.
۱۴. سند شماره ۳۲۸۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از معاونت سیاسی و اداری استانداری به وزارت کشور (اداره کل سیاسی)، ۱۳۶۰/۵/۱۵، ص ۱.
۱۵. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۰/۵/۳۱، ص ۲؛ و - مرکز خبری روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران، نشریه خبرنامه، شماره ۲۱۰، ۱۳۶۰/۵/۳۱، ص ۴؛ و - خبرگزاری پارس، نشریه خبرها و گزارش‌ها (ایران در ۲۴ ساعت گذشته)، شماره ۱۵۵،